

HLASY DĚTÍ Z RODIN GAYŮ A LÉSEB

jsme
fér

MANŽELSTVÍ PRO VŠECHNY

V rodinách gayů a leseb v České republice vyrůstá minimálně 2 000 dětí ⁽¹⁾.
Některé se do partnerského vztahu dvou žen či dvou mužů již narodily.
Další přišly na svět do rodiny tvořené mužem a ženou. Ať už je to jakkoli,
jeden z jejich rodičů má partnerský vztah s člověkem stejného pohlaví.

Když se mluví o rodičovství gayů a leseb, občas zaznívají obavy o zdravý vývoj jejich dětí.
Děje se tak opakovaně, přestože bylo prokázáno, že sexuální orientace rodiče nemá
na prospívání a zdravý vývoj dítěte žádný negativní vliv.

Jak vlastně funguje rodina tvořená dvěma ženami či dvěma muži a dítětem?
O své názory a zkušenosti se námi podělilo 11 dětí: Aneta a Rózka, Gabča, Jakub, Adéla,
Štěpánka a Mirek, Ondřej, Kryštof, Michaela a František
– mladí lidé, jejichž rodiče jsou gayové či lesby.

1 2
3 4

1 2
Gabča s mámou a její
partnerkou jezdí na výlety
- stejně jako jakékoli jiné rodiny.

3
Aneta a Rózka dělají
skopičiny, prostě sestry.

4
Rózka dobrodružka na výletě
s mámami a se sestrou.

Já a moje rodina

Aneta (20) a **Rózka** (16)

Aneta a Rózka jsou sestry. Žijí společně s mámou Lucií, její partnerkou Markétou a malým Davídkem. „Naši jsou spolu kolem osmi let,“ popisuje svou rodinnou situaci Aneta. „Tedy, když říkám naši, myslím mámu a Markétu,“ upřesňuje. Na narození bratra se Aneta moc těšila. „Byla jsem nadšená, když mi volali, že se narodil, jsme od sebe narození jen o jeden den,“ vzpomíná a dodává, že Davídka si poprvé pochovala v náručí o svých narozeninách. „Od té doby, co se David narodil, tak nás pět beru jako rodinu, někdy sice Markétě nadávám, ale pak si uvědomím, že ji beru jako skutečnej rodičovskej uзор.“ Když svou rodinu popisuje Rózka, říká rovnou, že má dvě mámy – jednu biologickou a jednu sociální. Svého biologického otce, s nímž dříve máma Lucie žila, jako svou nejbližší rodinu nevnímá. Aneta k tomu poznamenává, že ona s ním má nyní rozhodně lepší vztahy, než když bydleli společně či když k němu musela po rozvodu jezdit na víkend.

Gabča (16)

„Do mých osmi let jsme byly s mámou samy. Pak si máma dala inzerát na seznamku, kde potkala Evičku.“ Gabča, její máma a Evička bydlí společně už několik let v Praze. Gabča má čerstvě po přijímacích zkouškách na střední školy. Rozhoduje se, zda půjde studovat ošetrovatelství zvířat, či obor zubní technička. „Předtím jsme se hodně stěhovaly,“ vypráví o svém dětství. „Když se mě paní učitelky ptaly, co rodina, tak jsem řekla, že nemám tátu, že mám dvě mamky. Učitelka byla většinou překvapená, ale pak, když se mamkami seznámily, tak byla u pohodě.“ O současném životě své rodiny Gabča říká: „Moc bych chtěla, aby se mamka s Evičkou uzaly. Od té doby, co vím, že jsou zasnoubený, tak se na to těším.“

Jakub (18)

Jakub bydlí s mámou, její partnerkou a malým bratrem v menším městě v Karlovarském kraji. Na víkendy k nim jezdí ještě jeho sourozenci, kteří přes týden bydlí u Jakubova nevlastního otce. „Byl jsem asi u sedmý, osmý třídě,“ vypráví Jakub, jak se dozvěděl, že bude mít malého bratra. „Seděli jsme tam na gauči, já, mamka, brácha, ségra, nevlastní máma. A ony, že nám potřebujou něco říct, a daly tam fotku z ultrazvuku. Všem nám urtalo hlavou, jak se to jako stalo, že budeme mít sourozence, mamka říkala, že to bylo uměle. Pak jsme si říkali, jaký to bude, mít dalšího sourozence, a jak se bude jmenovat...“ popisuje dobu, kdy se rodina rozrůstala. V domácnosti dvou žen žije od deseti let. Z počátku mu to prý přišlo trochu zvláštní. Po osmileté zkušenosti Jakub o své rodině říká: „Je to úplně normální, stejně jako mít mámu a tátu.“

Adéla (23)

Adéla studuje magisterský obor mezinárodní vztahy na Masarykově univerzitě v Brně. „Poslední dobou jsem hodně u zahraničí. Zajímám se o skandinávský region. Když jsem ale doma – jako teď –, tak u mamky. Spolu si občas zajdeme na

pivo a na večeri, podíváme se na dobrý film nebo jdeme na výlet.“ Její rodiče se rozvedli a ona se s mamkou odstěhovala do města, kde bydlí matčina partnerka. Adéla pak žila s mámou, která partnerku často navštěvovala. „Nedáuno se sestěhovaly,“ uzavírá Adéla, jejíž okolí bere vztah její mámy „úplně v pohodě, dokonce někdy říkají, že je to cool“.

Štěpánka (19) a **Mirek** (16)

Štěpánka je z Prahy. Pracuje jako prodejní asistentka a recepční v salonu zajišťujícím svatební a společenské šaty. *„Žiji s mamkou, která si vzala Báru a ta s námi žije v jedné domácnosti. Je to už deset let.“* Společně s nimi bydlí ještě její bratr Mirek a Simonka, společné dítě Báry a jejich mámy. Mirek je student a ke své rodinné situaci říká: *„Neřeším, kdo si co myslí. Prostě je to tak, jak to je. Nic zvláštního se u nás v rodině neděje, všichni jsme v pohodě.“*

Ondřej (29)

Ondřej pochází z malého města na severu Čech, kde jeho otec zastával funkci starosty, a matka provozovala soukromou střední školu. *„Díky tomu byla naše rodina vždy na očích, a přestože materiálně nám jako dětem nic nechybělo, ne vždycky to pro nás bylo snadné,“* vzpomíná. *„Když mi bylo šestnáct let, rodiče se rozvedli. Dodnes jsme s bráchou vděční za to, jak vše proběhlo, nic se nás nedotklo, žádné hádky doma, stále jsme měli mamku i tatku.“* A dodává, že důvodem rozvodu bylo, že otec si našel přítele. *„Asi nejdůležitější věc pro mě je to, že i přes všechny tyto změny, kterými jsme si jako rodina prošli, jsme pořád rodinou zůstali. Mamka byla tátovi za svědku, když před lety ustupoval do registrovaného partnerství, a stejně tak tatka stál po jejím boku, když se znovu udávala. Dodnes jsou nejlepší přátelé.“*

Kryštof (16)

Kryštof studuje prvním rokem mezinárodní vztahy na střední škole v Praze. O své rodině říká, že konstelace je trochu zamotaná. *„Moje máma se rozvedla, vlastně tady není možný se rozvést, prostě začala žít s jinou partnerkou a i její původní žena si našla novou partnerku. To se pak stalo ještě jednou, a tak to vzniklo,“* objasňuje, proč občas mluví s nadsázkou i o pěti mamkách. Pro pořádek ovšem dodává: *„Jen biologický mámě říkám mámo, ostatním říkám jménem.“* Všechny ženy však Kryštof počítá do své rodiny, protože s každou z nich trávil nějakou dobu svého života. Když se ho někdo zeptá, co dělá jeho táta, řekne, že žije se dvěma mámami. *„Vzniknul jsem z IVF,“* vysvětlí a konstatuje, že mu v rodině nic nechybí. S dárcem spermatu by navazovat vztahy nechtěl, což je prý také otázka, která některé lidi občas zajímá.

Michaela (27)

„O tom, že táta žije s partnerem, jsem se dozvěděla v osmnácti letech. Spoustu věcí, kterým jsem předtím u jeho životě nerozuměla, mi to osvětlilo. Jednoduché aha,“ vypráví Michaela, která pracuje jako sociální pracovnice. *„Jako dítě jsem o tom nepřemýšlela, prostě tu byli dva a já byla ráda, že k nim s bráchou patříme. Byli tu oba pro nás. Otevřenost k jinakosti však na*

malém městě na západě Čech chyběla. Pro tátu bylo těžké sdílet s okolím i tuhle svoji část. Neměl nikoho zvenku, kdo by ho podpořil. Měl strach, jak by to na malém městě přijali," vysvětluje Michaela důvody, proč se o skutečné povaze otcova vztahu dozvěděla až jako dospělá. „Táta před několika lety zemřel. S jeho partnerem se vídáme. Bereme ho jako naši rodinu, i on nás," uzavírá své vzpomínky a dodává, že je ráda, že otec partnerský vztah měl. „Vím o několika dalších tatíncích, kteří jsou nešťastní v běžných rodinách. Bohužel žijí ve společnosti, která je nepřijímá a nedovolí jim být sami sebou.“

František (15)

Františkovi je patnáct let. Žije s mladší sestrou, matkou a její partnerkou v Praze. V rodině dvou žen vyrůstá od svých devíti let. Se sestrou se narodili v době, kdy jejich máma žila ještě s jejich tátou. „Můžu tak oba modely rodiny porovnat a na každém najít něco dobrého i horšího," domnívá se František. Podle něj jsou ale důležité hlavně dobré a láskyplné vztahy, a jestli je to s rodičem vlastním, nebo nevlastním, není podstatné. S mámou a její partnerkou žije ve spokojené rodině, a zároveň se pravidelně vídá s otcem. „Táta si po rozvodu našel partnerku a u průběhu času se s ní oženil a má další dítě," dodává pro doplnění obrazu celé rodinné situace František. Je fakt, že období kolem rozvodu rodičů pro něj nebylo snadné, samozřejmě si přál, aby rodiče zůstali spolu. „Postupem doby jsem ale pochopil, že i pro mě je dobré, když jsou spokojeni ve svých partnerských vztazích," uzavírá vyprávění o svých zkušenostech.

5 6

5
Aneta a Rózka, když jim bylo šest a dva roky.

6
Gabča a její kamarádi, u pozadí obě matky.

7 8

9 10

7

*Kryštof se svojí
biologickou mámou.*

8

*Aneta jako malá školačka:
„Rodina mě podporuje.“*

9

*Sestry a moře - Aneta
a Rózka na dovolené.*

10

*Rodinu nedělají máma
s tátou, rodinu dělají
společné láskyplné zážitky:
Gabča s mámou a její
partnerkou.*

Co ostatní zajímá?

Bude z tebe taky gay/lesba?

Na základě vědeckých studií se předpokládá, že sexuální orientace je vrozená. Na to, zda se člověk otevřeně identifikuje jako gay nebo lesba, má však vliv mnoho dalších faktorů včetně nastavení společnosti. Většina dotázaných dětí v průběhu dospívání přemýšlela o tom, zda se jim také líbí stejné pohlaví, když je jejich máma lesba anebo táta gay. Profesorka Susan Golombok a doktorka Fiona Tasker, odbornice zkoumající vlivy rodiny na život dětí, takovou situaci vysvětlují tím, že děti vychovávané v rodinách gayů a leseb jsou otevřenější k diverzitě, a to i v oblasti vlastních sexuálních preferencí ⁽²⁾.

Aneta (20): „Pro mě je ten dotaz absurdní, normálně se přece nikdo neptá, jestli chceš být gay nebo lesba. Přejde mi to takové odsuzující. Nemůžu to dopředu říct. Buď potkám kluka a zamilujeme se do sebe, anebo potkám holku a zamilujeme se. Líbí se mi kluci, ale když potkám holku, kterou budu mít ráda, tak nebude problém.“

Rózka (16): „To je myslím to dobrý, co nám naše „zuláštní“ rodiny daly, že to nevidíme tak krátkozrace jako ostatní lidi, máme menší strach experimentovat, víme, že nás doma neodsoudí. Můžeme si ujasnit, jak to chceme do budoucna, spousta lidí se i trápí. My máme větší šanci najít si sami sebe.“

Jakub (18): „Mně přijde, že když někdo pokládá takovou otázku, že to považuje za vadu lidí, jako by to odsuzoval, záleží přece na tom, jak je to člověk, a ne jak je orientované.“

Ondřej (29): „Tahle otázka vyvolává nekonečné diskuze už dlouho. Já si myslím, že pokud jsou děti vychované inteligentními rodiči, ať už heterosexuálním nebo homosexuálním párem, a jsou vedeni k otevřenosti a samostatnosti, v určitém věku prostě samy zjistí, kterým směrem je to táhne. Rozhodně si nemyslím, že já bych byl gay proto, že je jím můj otec.“

František (15): „Je to možné...asi se stejnou pravděpodobností jako z dětí heterosexuálních rodičů.“

Michaela (27): „Mně to přijde absurdní dotaz, nefunguje to v hetero rodinách, tak proč by to tak mělo být v rodinách gayů a leseb?“

Kdo doma dělá mužské a kdo ženské práce?

Stejnopohlavní páry se také starají o domácnost, vaří, jezdí s autem do servisu, nebo pečují o děti. I zde se o rozdělení rolí vyjednává ⁽³⁾. V každé rodině je to pak trochu jinak. ⁽⁴⁾

Gabča (16): „My to máme rozhozený, každej si něco napíše. Je to rozhozený podle toho, co komu jde.“

Jakub (18): „Mamka dělá domácí práce, moje neulastní mamka dělá takový ty na zahradě, ty manuální. Ji to baví.“

Michaela (27): „Mám problém s dělením rolí na mužské a ženské. Když se od toho ale oprostím, tak táta měl nás, a tak se naučil vařit, péct cukroví, žehlil i pral.“

Rózka (16): „Co jsou mužský práce?“

Adéla (23) „Jsem proti tradičnímu dělení domácích prací. Například můj přítel vaří a já to neumím.“

Štěpánka (19): „Mužské práce dělá Bára, ta pracuje každý den. Stará se o údržbu aut, máme hodinového manžela kamaráda. :) Máma se stará o domácnost, vaří, pere...“

11 12

11
Aneta námořnice
u šesti letech.

12
Gabča se svojí rodinou si
užívají zimního kluziště.

Mirek (16): „Nikdo, každá je sama za sebe, tedy žena.“

František (15): „Jelikož jsem doma jediný muž, tak mužské práce dělám logicky já. Ženské práce dělají holky.“

Ondřej (29): „Já nemám rád gender předsudky, i když je mi jasné, že mnohdy stále přetruvávají. Žehlit mě ale nikdo nevidí.“

Kryštof (16): „Myslím, že existují mužské práce, ale to neznámá, že je nemůže dělat žena.“

Smály se ti děti ve škole?

Děti z duhových rodin mají s posměšky různé zkušenosti. Jednoznačně však platí, že problémem není rodinné upořádání samo o sobě, ale nenávistný postoj spolužaček a spolužáků či špatné klima ve škole. Výzkumy ze Spojených států amerických, Velké Británie či Belgie navíc ukazují, že děti z homoparentálních rodin nečelí šikaně i nic častěji než jejich vrstevníci⁽⁵⁾. To však samozřejmě neznámá, že dítě šikaně či posměchu vystaveno nebude – důvodem však může být stejně tak situace, že vyrůstá se dvěma matkami, jako to, že nosí brýle, má zrzavé vlasy či je vyšší než ostatní.

Kryštof (16): „To je takový mýtus, že se děti musí setkat se šikanou, já jsem se s ničím takovým nesetkal, buď byly děti zvědavé, nebo jim to bylo jedno.“

Adéla (23): „Myslím, že záleží na lidech. Někomu se možná smějí, ale pak je třeba změnit školu. Mně se nikdy nikdo nesmál, naopak to mnoha spolužákům přišlo zajímavé.“

Štěpánka (19): „Smáli se, hodně. Dokonce jsem chtěla přejít do jiné školy, nedalo se to udržet. Časem se to ale zlepšilo, teď už to nikdo neřeší“.

Mirek (16): „Smáli, jsou to nevyrounaní blbci.“

Ondřej (29): „Já jsem se s posměchem osobně nikdy nesetkal. Každopádně je mi jasné, že se to občas některým dětem stává. Děti jsou ‚upřímné‘ a neznají váhu slov, takže ať už to myslí zle nebo ne, dokážou druhému ublížit. Rodiče by neměli svým dětem dávat důvod se někomu posmívat, vychovávejte děti tak, aby byly otevřené všemu, na co ve společnosti narazí.“

Stydíte se říct, že máte dvě mámy nebo dva táty?

V životě běžně mluvíme s ostatními o tom, co jsme dělali o víkendu či jak se mají naši rodiče. Většina lidí v takových situacích automaticky předpokládá, že ostatní rodiny jsou podobné té jejich. Vysvětlování, že je to jinak, je pro děti i jejich rodiče v podstatě neustále se opakujícím coming outem ⁽⁶⁾. Ze zahraničních výzkumů vyplývá, že si děti leseb a gayů vytvářejí strategie, které jim umožňují bezpečně sdělovat informace, které o své rodině v konkrétní situaci říci chtějí ⁽⁵⁾. Podobně je tomu i v Česku. Čím běžněji budou viditelné různé formy rodiny, tím snazší budou podobné situace pro děti i jejich rodiče ⁽⁷⁾.

Adéla (23): „Nikdy jsem se nestyděla a nemám problém o tom mluvit. Na druhou stranu to zase nevykládám na potkání. Z mých kamarádů to ale všichni ví.“

Jakub (18): „Já jsem s tím možná měl problém ze začátku. Nevěděl jsem, jaký na to budou ohlasy. Když člověk ví, jaký můžete čekat odpovědi, je na to připravenější a nebojí se tolik říct.“

Aneta (20): „Není to první věc, kterou o sobě sdělujeme. Když přijdeš na novou školu, tak třeba neříkáš hned, že tvoje máma je vdova... Teď vím i o dětech, které se za svou rodinu stydí. Možná i proto, co slyší o homosexuálech. Málo se totiž mluví o tom, že homosexuálové mají děti. Proto mi jde taky o to, ukázat dalším dětem, že tu nejsou samy.“

Štěpánka (19): „Dřív jsem nevěděla, co komu říct... Teď to беру jako zajímavost, kterou ráda každému povím. Nezajímá mě názor ostatních.“

Kryštof (16): „Některým dětem mohou mít problém, boje se, že se jim někdo bude smát, boje se ostatních, že by je odsoudili. Spousta lidí by je stejně neodsoudila. Občas ale narážejí na český přístup, na předsudky. Já to osobně házím za hlavu. Nemá cenu se hádat s někým, kdo je proti a věří různým mýtům, fakta ho pak většinou nezajímají.“

Rózka (16): „Já jsem měla uřhodu, že můj spolužák měl taky dvě mámy, jeho máma si našla přítelkyni, já jsem věděla, že on to tak má. Je to ale spíš výjimka. Není nás zas tak málo, jen o nás lidi nevědí.“

Jak říkáte té druhé mámě? Mami, teto nebo jménem?

V rodinách, které vznikly po rozvodu či rozpadu partnerství muže a ženy, říká většina dětí partnerkám či partnerům biologického rodiče křestním jménem ⁽⁸⁾. Když však o své rodině mluví, mnoho z nich používá označení

druhá mamka nebo nevlastní máma. Situace dětí, které se narodily plánovaně do rodiny leseb či gayů, svým oběma rodičům zpravidla říkají mami nebo tati ⁽⁹⁾. Lidi často zajímá, jak dítě oba rodiče rozliší. V praxi to není žádný problém. Děti si vždy najdou vlastní cestu – třeba maminka a máma anebo táta Honza a táta Jirka.

Gabča (16): „Já Evičku mám jako mamku, jako druhou mamku. Když se mě někdo zeptá: Máš tátu? tak já říkám, že mám dvě mamky. Jí říkám Evičko.“

Jakub (18): „My jsme zvyklí, že mámě říkáme mami a druhej mámě jménem.“

Rózka (16): „Máme dvě maminky, Markétu a Lucku, Lucka je naše maminka biologická a Markéta sociální, no a brácha to má obráceně.“

Ondřej (29): „Taťkova partnera oslovuji normálně křestním jménem, stejně tak mamky manžela.“

Aneta (20): „Máme jednu mámu a Markétu – já to nemám tak, že jsou to dvě maminky, ale Davídek, to je jejich společný dítě, říká oběma mami.“

A co rodič, který zůstal opuštěný?

„Je pochopitelné, že ten z rodičovské dvojice, který byl opuštěn, zažívá pocity šoku, hněvu, zrady, smutku či jejich směs. Bylo by proto moc potřebné, aby se i jim dostalo podpory, kterou potřebují, aby situaci mohli zpracovat“, říká antropoložka a nezávislá konzultantka Abigail Garner ⁽⁴⁾, která se dlouhodobě věnuje situaci rodin gayů a leseb. Pokud jsou pocity opuštěných rodičů trivializovány či se od nich očekává, že situaci okamžitě zvládnou, může to vést k hněvu, odporu, či dokonce k homofobii. Tu pak mohou přenášet na děti a situace se tím stává pro všechny náročnější a složitější. Pro každého je proto v těchto zátěžových situacích nutná podpora.

Adéla (23): „Být opuštěný je vždy těžké, na sexuální orientaci nezáleží. Moje mamka se s taťkou rozvedla a žádné trauma z toho nemám.“

Mirek (16): „Táta to špatně snášel, osm let žil sám a byl nešťastný... Nemyslím si ale, že je v tom až takový rozdíl, jen asi ten, že se táta cítil trapně, že máma odešla od chlapa k ženě.“

Ondřej (29): „Mamka je pro mě nejsilnější osoba na světě. Musela tušit, co se děje, ještě v době, kdy byla ‚nucena‘ kvůli

taťkouě politické kariéře hrát usměvavou manželku a happy family. To pro ni muselo být hodně těžké, hlavně když si lidé začali šeptat a drby se šířit. Po rozvodu jí nějakou dobu trvalo, než si uvědomila, že neselhala jako ženská, jako manželka, že proti tomu nemohla nijak bojovat. Když se přenesla přes to, tak to bylo dobré. A i proto jsou naši dodnes nejlepšími přáteli. Když jsem viděl, jak rozvod svých rodičů někdy prožívali moji urstevnici, jsem rád, jak to bylo u nás."

Jaké vlastnosti vám dala vaše rodina?

Zkušenosti mladých lidí, se kterými jsme mluvili, potvrzují výsledky zahraničních výzkumů s dospělými dětmi gayů a leseb. *„Vnímání jimi žitého rodinného modelu okolím jako nenormálního, divného nebo špatného způsobuje, že takové děti jsou citlivější vůči diskriminaci, daleko spíše mají tendenci se zastat ostatních, kterým se ubližuje, spíše nahlásí šikanu ve svém okolí atp., celkově jsou tolerantnější a unímavější vůči (nejen sexuálním) jinakostem a bezpráví,“* shrnuje závěry zahraničních studií sociolog Zdeněk Sloboda ⁽⁸⁾, který se věnuje otázkám sexuality a rodičovství.

Gabča (16): *„Mně dala moje rodina toleranci. Když člověk žije v odlišné rodině, tak více toleruje jiné odlišnosti jako národnost, postižení i třeba to, když je někdo psychicky nemocnej. Bere člověka podle toho, jak se chová. Mám taky větší rozhled ohledně téhle věci. Člověk taky chápe, že heteropár není jediná možnost.“*

Michaela (27): *„Mně to všechno nasměrovalo k otevřenosti. Táta mi dával uždycky velký prostor k přemýšlení. Nemám potřebu hodnotit lidi, předjímat dopředu, jací budou. Vnímám to v kontrastu s tím, že on tak, jak chtěl, žít nemohl. Táta nechtěl, abychom to měli stejně těžký jako on. Přál si, abychom byli sami za sebe a mohli žít šťastný svobodný život. Jeho uliu unímám také v sociální práci, kde často narážím na etická dilemata, o kterých pak přemýšlím.“*

Aneta (20): *„Člověk má podporu od rodiny, když je v něčem jinej, uí, že ho rodina podpoří. A tak je tam ta podpora hlubší. Více mu rozumí, když přijde s tím, že je zaměřený na stejné pohlaví.“*

Jakub (18): *„Ochotu pomáhat. Od tů doby, co žiju v duhouý rodině, jsem se naučil řešit svoje problémy a začal jsem pomáhat druheim lidem s problémama. Prostě to nějak přišlo, bylo to od toho zlomu, začal jsem vyspívat v tůhle rodině. Taky kreativita – mně přijde, že naše rodina je kreativní, ať už se jedná o domácí práce i různý akce. Pak tam mám lásku, od tů doby, co žijeme v takouý rodině, tak city a vztahy jsou silnější, než byly dřív. Nedělání předsudků – přijde mi zbytečný soudit lidi předem, než je poznáte. Sám jsem sice předtím nevěděl, jakú to je, ale nedělal jsem závěry, nikomu jsem se nesmál, a teďka jsem měl možnost to poznat.“*

Rózka (16): *„Přijde mi, že když člověk vybočuje z davu, dává i ostatním signál, že můžou vybočit. To jsem se naučila.“*

Na názory a zkušenosti jsme se zeptali jedenácti mladých lidí od patnácti do devětadvaceti let, jejichž rodiče jsou gayové či lesby. Většina z nich se narodila do rodiny tvořené mužem a ženou; od různého věku pak vyrůstala v homoparentální rodině – tedy s rodičem a jeho partnerem či partnerkou stejného pohlaví. O své názory se s námi na jaře 2017 podělili Aneta, Rózka, Gabča, Jakub, Adéla, Štěpánka, Mirek, Ondřej, Kryštof, Michaela a František, se kterými jsme se setkali na skupinové diskusi, osobně nebo jsme komunikovali telefonicky a e-mailem. Všichni, s nimiž jsme byli v kontaktu, měli možnost text před zveřejněním komentovat a dali souhlas s jeho publikováním. Některá jména byla na žádost dětí či jejich rodiny změněna.

Použité zdroje

1. Sloboda, Zdeněk. *Tisková konference k úzkumu Sešívání rodiny*, 20. 6. 2017.
2. Golombok, Susan a Tasker, Fiona. *Do Parents Influence the Sexual Orientation of Their Children? Findings from a Longitudinal Study of Lesbian Families*. *Developmental Psychology*. Roč. 32, 1996
3. Renzetti, Clair, M. a Curran, Daniel, J. *Ženy, muži a společnost*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Karolinum, 2003.
4. Sloboda, Zdeněk. *Dospívání, rodičovství a (homo)sexualita*. Libčice nad Vltavou: Pasparta, 2016.
5. Tasker, Fiona a Patterson, Charlotte J. *Research on Lesbian and Gay Parenting: Retrospect and Prospect*. In: Fiona Tasker a Jerry J. Bigner (eds.). *Lesbian and Gay Parenting: New Directions*. London: Routledge, 2007, s. 9-34.
6. Golombok, Susan. *Modern Families: Parents and Children in New Family Forms*. Cambridge: Cambridge University Press, 2015.
7. Kutálková, Petra. *Duhové rodiny ve stínu státu*. Praha: Prague Pride, 2015.
8. Kutálková, Petra. *Sešívání rodiny. Nový život zevnitř i zvenku*. Praha: Proud, 2017.
9. Nedbálková, Kateřina. *Matky kuráže*. Praha: SLON, 2011.
10. Garner, Abigail. *Families Like Mine. Children of Gay Parents Tell It Like It Is*. New York: Harper Collins, 2005.
11. Sloboda, Zdeněk. *Co vědět o sexuálních menšinách, jak o nich se žáky a zákyněmi mluvit a jak se na ně dívat*. Praha a Olomouc: Poradna pro občanství, občanská a lidská práva; Gender Studies, 2010.

„Moc bych chtěla, aby se mamka s Evičkou uzaly. Od tý doby, co vím, že jsou zasnoubený, tak se na to těším. Je to úplně normální, stejné jako mít mámu a tátu.“

Gabča (16 let)

„Já si myslím, že pokud jsou děti vychovanú inteligentními rodiči, ať už heterosexuálním nebo homosexuálním párem, a jsou uvedeni k otevřenosti a samostatnosti, v určitém věku prostě samy zjistí, kterým směrem je to táhne. Rozhodně si nemyslím, že já bych byl gay proto, že je jím můj otec.“

Ondřej (29 let)

„To je takový mýtus, že se děti musí setkat se šikanou, já jsem se s ničím takovým nesetkal, buď byly děti zuvědavé, nebo jim to bylo jedno.“

Kryštof (16 let)

„Přijde mi, že když člověk vybočuje z davu, dává i ostatním signál, že můžou vybočit. To jsem se naučila.“

Rozárka (16 let)

